

ментъ отворилъ въ малки стаи при църквата училище, събралъ ученици и почналъ да ги учи на старобългарскитѣ букви. Като изучили буквитѣ, ученицитѣ зели да сричатъ, а слѣдъ това да четатъ. Тѣ чели и изучавали наизустъ църковни молитви и пѣли църковни пѣсни. Онѣзи, които по-скоро се научавали да четатъ, пишатъ и пѣятъ, св. Климентъ ги ржкополагалъ за попове, или ги назначавалъ за дякони, четци и пѣвци въ църквата. Той ги разпращалъ по други градове и по селата. Щомъ отивали на мѣстата си, тѣ по съвѣтитѣ и съ помощта на св. Климента отваряли нови училища и ставали учители на други дѣца. Него врѣме, който се научелъ да чете и да пише, ставалъ попъ въ църквата и учителъ. На всѣкъждѣ, дѣто имало училища, учителитѣ били духовни лица: попове, дякони, архимандрити, владици и други калугери. Въ училището учили само църковни книги и молитви. Тогава не учили история, география, естествена, геометрия, физика, химия и други науки, каквито учимъ днесъ.

Св. Климентъ умрѣлъ въ 919 година. Прѣзъ всичкото врѣме той билъ най-работливъ и най-ученъ учителъ-владика въ България. Той не стоялъ нито една минута празенъ: на едни ученици оправялъ ржката какъ да пишатъ буквитѣ; на други показвалъ, какъ да четатъ и да разбиратъ добръ прочетеното; на трети разказвалъ нѣщо и т. н.; сетитѣ постоянно прѣдъ ученицитѣ четѣлъ книги, писалъ и прѣвеждалъ отъ грѣцки на български.

Съ безспирна работа и постояненъ трудъ той изучилъ 3500 души ученици, които се разпрѣснали по цѣла България за свещеници, дякони, пѣвци и учители. Оттогава вече въ България се появила грамотность и книжнина. Но България